

БОРТНИК А. В.,

студентка, Хмельницький кооперативний торговельно - економічний інститут

ОСАДЧУК Ю. М., *викладач кафедри фінансів, обліку та аудиту*

ПІДХОДИ ДО МІНІМІЗАЦІЇ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ

Провідним принципом у роботі банків є прагнення до одержання якомога більшого прибутку, що обмежується ймовірністю зазнати збитків: чим більший ризик, тим більше шансів отримати прибутки (або зазнати збитків). Іншими словами, ризик - це вартісне вираження ймовірної події, що веде до отримання додаткових прибутків або несення незапланованих втрат. Ризики банківської діяльності тісно пов'язані між собою і нерідко одні види ризиків супроводжуються іншими. Одним із видів ризиків, який суттєво може вплинути на подальшу діяльність банківської установи, є кредитний ризик, тобто ризик втрати банком наданих кредитних ресурсів внаслідок неспроможності позичальника погасити кредитну заборгованість та сплатити проценти за користування ним. Кредитний ризик є одним із найбільш значних фінансових ризиків у діяльності банку, оскільки основну частину активів банку становлять кредитні операції, а проценти, отримані від кредитної діяльності, становлять основну складову доходів банку.

Кредитний ризик трактують як наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через неспроможність сторони, що взяла на себе зобов'язання, виконати умови будь - якої фінансової угоди із банком або в інший спосіб виконати взяті на себе зобов'язання. За своєю суттю кредитний ризик характеризує економічні відносини, що виникають між кредитором і позичальником з приводу перерозподілу фінансових активів. Ступінь ризику, пов'язаного з певним позичальником та видом кредиту, ґрунтується на оцінюванні різних видів ризику, які виникають для банку у випадку надання кредиту. Більше того, визначивши на етапі на-

дання кредиту ступінь його ризику, не можна забувати про те, що вона часто змінюється з часом [3].

В сучасних умовах ринкової економіки при здійсненні кредитування банк неодмінно управляє ризиком. Він може діяти кількома способами: прийняти кредитний ризик або мінімізувати його [2].

Існують як зовнішні, так і внутрішні способи мінімізації кредитних ризиків. Серед зовнішніх способів регулювання кредитного ризику банку можна виділити, на мою думку, економічні нормативи діяльності банку, які доводить НБУ. Зокрема, це нормативи кредитного ризику:

- максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента - Н7 (не більше 25%);

- великих кредитних ризиків - Н8 (не більше 8 - ми кратного розміру регулятивного капіталу);

- максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру - Н9 (не більше 5%);

- максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам - Н10 (менше 30%) [1].

Також виділяють внутрішні способи мінімізації кредитного ризику. Основними серед них є: оцінка кредитоспроможності позичальника, лімітування, нормування, диверсифікація та створення резервів. Лімітування базується на даних попереднього аналізу кредитоспроможності, який у свою чергу є вельми корисним методом оцінки ризику.

Проте існують також вигоди від спеціалізації у наданні позик. Таким чином, банки краще вивчають особливості надання тих позичок, на яких вони спеціалізуються. Банки вимушені балансувати між вигодами і витратами, здійснюючи водночас і диверсифікацію і спеціалізацію [2].

Світовий досвід доводить, що стабільність функціонування банків у сучасних умовах залежить від рівня кредитних ризиків. Неврахування цих ризиків призведе до значних втрат від здійснення кредитних операцій та може призвести до банкрутства банку. Для уникнення цих проблем слід

ретельно підходити до проблеми управління кредитними ризиками. У пострадянських країнах цей процес охоплює такі етапи:

- виявлення чинників кредитного ризику;
- оцінка кредитного ризику;
- вибір способів мінімізації кредитного ризику;
- контроль за зміною рівня кредитного ризику [4].

Банківському сектору України необхідно на основі світового досвіду активніше застосовувати та адаптувати до вітчизняних умов такі методи управління кредитними ризиками, як: лімітування, резервування коштів, страхування.

Для зниження кредитного ризику банкам необхідно зробити його детальний аналіз, підібрати необхідні методи його вимірювання та способи мінімізації з метою уникнення негативного впливу на діяльність банку в цілому. Проте складність цього питання та ряд специфічних аспектів вимагають подальших наукових пошуків шляхів мінімізації кредитного ризику.

Список літератури:

1. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні // Постанова правління Національного банку України від 28. 08. 2001р. - №368 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
2. Кошонько О. В. Необхідність застосування механізму мінімізації кредитного ризику в сучасних умовах. // Вісник Хмельницького національного університету. - 2015. - Вип. № 3, Т. 3. - с. 111 - 116.
3. Лапицька А. С. Особливості кредитного ризику та шляхи його мінімізації. // Збірник наукових робіт Харківського національного економічного університету. - 2013. - Серія Управління розвитком. Вип. № 10(150) - с. 44 - 47.
4. Лінтур І. В., Ковач Х. М. Шляхи зниження кредитних ризиків як напрям мінімізації їх негативних впливів // Науковий вісник Ужгородського університету. - 2014. - Серія Економіка. Вип. №2 (43). - с. 170 - 172.